

PayderBülten:3

Paylaşım Ekonomisi Derneği İletişim Bülteni

Ağustos 2023

2050 YILINA KADAR NET KARBON SIFIR ORTAM İÇİN BİREYSEL ÖNLEMLERE DAİR ÖNERİLER

Tüm dünya, 2050 yılına kadar net karbon sıfır emisyonu, ya da diğer bir deyişle karbon nötr hedefine ulaşmak için bir yarış içinde. Bu yüzyılın ortasına kadar üretilen karbon ile atmosferden temizlenen karbon miktarının eşit olacağı net karbon sıfır ortamına ulaşmak için bireysel yaşamımızda da değişim içinde olmalıyız. Uyguladığımız diyet programlarından ulaşım biçimimize ve giysilerimize kadar her şeyin değişmesi gerekecek. Bireyler düşünüldüğünden daha önemli bir role sahip olacaklar. İşte bu yazıda özel yaşamımızda nasıl bir bilinç içinde olmamız gerektiğine dair bazı fikirler ve öneriler bulacaksınız.

Daha açık bir tanımlama olarak net sıfır karbon emisyonu, yeşil alanların ve denizlerin karbon yutma kapasitesi ile insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının eşit düzeye gelmesi ve dolayısıyla atmosferdeki sera gazlarının artmayacağı bir dengenin kurulması anlamına geliyor.

Ülkeler tarafından geliştirilen çevreci politikalar, 2050 yılına kadar net sıfır karbon emisyonu elde etmemizde büyük rol oynayacak olsa da bireysel düzeyde yapmamız gerekenlerin önemi çok net. Sonuç olarak, karbon emisyonlarının üçte birinden fazlasını evlerimizde ve ulaşım için kullandığımız motorlu taşıtlarda üretiyoruz.

Bu gerçeği aklımızda tutarak sadece bugün için değil, tüm yaşamımızda karbonu net olarak sıfırlamamıza yardımcı olacak beş kolay ama etkili fikri sırasıyla aşağıda bulacaksınız:

1. Örnek uygulamalara dair bilgi edinmek.

İngiltere'den etkili bir örnek verelim; Tick Zero adındaki bir İngiliz çevre gönüllüsü, Cambridge Üniversitesi'nden sera gazı azaltma kursu alıyor ve 16 saatlik kursta gördüğü dersleri, herkesin tamamen ücretsiz izleyebileceği altı adet çok küçük videoya sıkıştırıyor. Bunu yaparken, 2050 yılına kadar her yıl içinde karbon ayak izlerimizi yalnızca yüzde 6 azaltmamız gerektiğine işaret ediyor ve geliştirdiği projenin videoları ile web sitesini tam olarak bu işin nasıl yapılacağını gösteren fikir ve çözümlerle dolduruyor. (Tickzero.com)

Tick Zero, proje direktörü Profesör Julian Allwood tarafından tekno iyimserlik diye ifade edilen ve hükümetler ile petrol ve gaz devlerinin lanse ettiği çevreci politikalara karşı bireysel harekete geçmenin önemini vurguluyor.

Ortaya çıkan bireysel yaklaşımı, aslında tamamen doğal yaşama yönelmek olarak da adlandırabiliriz. Tick Zero, yeni teknolojileri kapsayan fantezi çözümlerden çok, doğal yollarla karbon azaltımının sağlanmasına yönelik gerçekçi ve bireysel çözümler öneriyor. Kısaca yaptığı çalışma, bireylerin sıfır karbon emisyonu sağlayarak yaşamdan keyif aldıklarını gösteriyor. Gerçek değişimin verdiği bu keyfi bireylere hatırlatıyor. Benzer bilgileri internette yer alan çevre ile ilgili haberlerde bulabilirsiniz.

2. Ne yediğimize dikkat etmek

Beslenme şeklimizi et ve süt ürünleri yerine taze meyve, sebze ve bitki bazlı proteinlere kaydırarak karbon net sıfır yolculuğuna çıkabiliriz.

Yapılan araştırmalar, küresel sera gazı emisyonlarının yaklaşık üçte birinin gıda üretiminden geldiğini belirtiyor. Et tüketimi bunun içinde %60 pay alıyor. Dolayısıyla vegan olmak, iklim dostu beslenmenin en değerli standardını temsil ediyor. Ancak araştırmalara göre etoburların umutsuzluğa kapılmasına gerek yok. Dünya Yaban Hayatı Fonu'nun önerdiği beslenme planı etten tamamen vazgeçmek anlamına gelmiyor ve karbon emisyonunda yüzde 36'lık bir düşüş vaat ediyor.

Sebzeyle beslenmekten keyif almayanların endişesine gerek yok. Oldukça lezzetli ve sebze ağırlıklı beslenme için özel menüler de internetten araştırılabilir. Mutfaklarımıza daha fazla sebze ve yeşillik sokmanın çevreye katkısını unutmamak durumundayız.

3. Yeşil enerjiyi desteklemek için insan gücünü kullanmak

İhtiyaç duyduğumuz enerjiyi tamamen yenilenebilir kaynaklardan elde etmek son derece önemli. Ancak, bunun için bireysel olarak kendi güneş veya rüzgâr enerjisi santrallerimizi kurmaya gerek yok. Bunun yerine, yaşadığımız semt veya mahallede

Temiz enerji paylaşımı yapabilecek bilinçli komşularla birlikte örgütlenmek ve birlikte harekete geçmek çok yararlı bir vatandaşlık hareketi olabilir.

Dünyada bunun iyi örneklerini artık görebiliyoruz. Örneğin, İngiltere'nin Bristol kenti eteklerinde, gelir düzeyi düşük Lawrence Weston yerleşim alanında yaşayanlar, yakınlarında rüzgâr türbini inşa etmek için Ambition Community Energy isimli bir kooperatif kurdular. Kooperatife 4 milyon sterlin kredi sağlamayı başardılar. Yine St Phillip's Marsh'taki şehir merkezine daha yakın olan sakinler, dizel yakıtlı bir elektrik santraline karşı çıktılar ve yerine bir batarya depolama tesisi inşa ettirerek yapımcı şirketle hisse paylaşımı yaptılar.

Bu iki örnek bile, birlikte atılan küçük adımların çok büyük işler başarmaya ve elde edilen kazancı paylaşmaya vesile olduğunu çok net gösteriyor. Bütün mesele sıfır karbon için önce ülke politikalarının uyumu, yetkililerin desteği ve yapılacak ortak girişim. Gerisi mutlaka geliyor.

4. Sırtımızdaki elbiseyi sevmeyi öğrenmek

Zaten tıka basa hale gelmiş olan gardıroplara her sezonda yeni elbiseler koymak için satın almaktan kendimizi durduramıyor olabiliriz. Ama artık bir gerçek var. Daha az elbise satın almamız gerekiyor.

Kopenhag'daki Danimarka Kraliyet Akademisi ve Norveç'in Oslo Metropolitan Üniversitesi'nde görevli Profesör Fletcher;" Modüler veya daha uzun ömürlü şeyler satın almak çok iyi, ancak çok fazla giysimizin olduğu bir dünyada, onları daha dayanıklı hale getirmek bizi net sığara yaklaştırmıyor" diyerek sorunu net ortaya koyuyor. Bütün meselenin, öncelikle giysilerin daha azına doğru adım atabilme bilinci olduğunu söylüyor.

Fletcher modaya olan düşkünlüğü daha dikkatli bir yaklaşım ile azaltabilmeyi öneriyor. Yeni bir giysi almak için sabırsızlanan nefsimizi dizginlemeye yardımcı olmak için sahip olduklarımızdan zevk almaya şartlanmamızı öneriyor. Kısaca, Gardırobumuza yeni veya ikinci el bir giysi getiriyorsak, en önemli şey gerçekten istediğimiz bir giysiyi, hayatımızın bir parçası haline getirebileceğimiz bir giysiyi seçmek olmalı. Net karbon sıfır hikayesinin bir parçası olmasının tek yolu aslında bu. Üstelik günümüzde satın almadan, kısa süreli kiralayarak paylaşabileceğimiz moda giysilere ulaştıracak birçok dijital uygulamalar var. On yılı aşkın süredir ülkemizde faaliyet gösteren DCEY (Davet çok, Elbisem yok) dijital uygulaması bana göre buna güzel bir örnek.

5. Daha yavaş seyahat etmek

Kısa mesafeli uçuşlara daha konforlu alternatif sunan ama daha yavaş giden konforlu trenler sayesinde daha az karbon emisyonu ile gideceğimiz yere varmak pekâlâ mümkün. Belki bu alternatif ilk başta cazip gelmeyebilir ama kesinlikle çevreci ve zevkli. Aynı zamanda daha emin. Uçağın neden olduğu karbon salımını elektrik enerjisi kullanan trenlerle neredeyse sıfıra indirebiliriz.

Öte yandan, fosil yakıt kullanan taşıtlar yerine elektrik enerjisi ile çalışanları seçmek, bunları da maksimum menzil performansı için trafik kurallarına uyarak sakın ve yavaş kullanmak bireysel olarak karbon sıfır için bizlere büyük katkı fırsatları sunuyor.

Ayrıca otomobillerimizle yaptığımız kara yolculuklarında büyük bir israfın içinde olduğumuzu da görüyoruz. Günde sadece ortalama 1 saat kullanabildiğimiz otomobillerimizi kullanırken kişi başı en az 1 ton fazla karbon salıyoruz. Halbuki otomobil paylaşımı uygulamaları bu karbon salımını tamamen önlediği gibi çok daha ekonomik çözüm sunabiliyor.

Sonuçta bu dünya hepimizin. Dahası, gelecek nesillerin bizlere bıraktığı emanet. Dünyayı yaşanabilir tutmak için, sürdürülebilir atılımlar yapmak için daha **neyi bekliyoruz?**